KAZANIE

Ná Pogrzebie Ie⁰. Mośći Xiedzá,

ZYGMVNTA CIELECKIEGO,

PROBOSZCZA POZNANSKIEGO,
Gnieźnieńskiego, Krákowskiego,
Płockiego,
KANONIKA.

Miáne w Poznániu w Kośćiele Káthedrálnym/
Przez
I. Mći. X. WOYCIECHA PIGŁOWSKIEGO
Kánoniká Poznáńskiego &c &c.
A do Druku podáne/
Przez
W. Xa. MATTHEVSZA ZGIERSKIEGO, Poddźiekániego Kośćiołá Káthedrálnego Poznáńskiego,
W Roku Páńskim 1652. dniá 10. Grudniá/

W POZNANIV,
W Drukárni Wdowy y Dźiedźicow Woyćiechá Regulusá.

PRZEWIELEBNEMV

Swemu wielce Mośćiwemu Pánu y Dobrodźieiowi.

IEGO MOŚĆI XIEDZV ALEXANDROWI GŁEMBOCKIEMV,

Archidyákonowi Gnieźnieńskiemu, Dźiekanowi Poznáńskiemu, Kántorowi Płockiemu, Kánonikowi Krákowskiemu, Præsidentowi Trybunału Koronnego.

X. MATTHEVSZ ZGIERSKI, Poddźiekáni Kośćiołá Káthedrálnego Poznáńskiego, Zdrowia dobrego y pomyślnych przy błogosłáwieństwie Bozkim ſzcześliwośći.

R*Aczyłeś mi to WM. Moy M. Pan, odiezdzáiac z Poznánia zlećić, ábym był ná Iego Mći X. Kánoniku wymogł do Druku Kazánie, ktore miał ná Pogrzebie S. pámięći* I. Mći: Xa. PROBOSZCZA POZNANSKIEGO. Vterq; Auctoritatem WM. M. Páná venerati ſumus. *Dał Iegomość praca ſwoię: ktora ia podawam* in lucem ſub auſpicijs *WM. M. Páná, iáko tego, ktory miłego Brátá* poſt fata *w tym Kazániu* ſuperſtitis *kochać zechceſz pámiatkę. Więc y czyikolwiek* liuor, *ieżeliby chćiał wypiſána káżdemu w tym Kazániu prawdę vſzczypnać, będźie miał wſtręt* ab Auctoritate *WM. M. Páná, ktory iáko káżdęmu prawdę rad rzeczeſz*

czeſs, & rectè faciendo neminem times; *ták* Sacroſanctè *Prawdźie* (*wſzędźieć*) *ále oſobliwie* in luce Publicâ *Tribunału Koronnego* Patrocinaris. *Bierzże WM. Moy M. Pan wielkiego ná máłey kárćie Prałatá. Jagdy vmártego WM. M.* P*ánu ofiáruię. Proſzę niegodny kápłan Bogá nieśmiertelnego, áby wdługie látá WM. M. Páná Kośćiołowi ſwęmu chowáć raczył, y nie tylko ten przyſzły rok, ále wiele pożad idących, dał ſcześliwie przepędźić. W Poznániu* 10. Decembr. 1652.

WM. M. Páná Cále powolny

Bogomodlcá

J ſługá

X. Matthevsz Zgierski
P. K. K. P.

Lapides pretiosi omnes muri tui. *Ecclesia in Antiphon: 5. in Dedicatione Ecclesiæ.*

Z kosztownych kámieni/ wszytkie mury twoie *Słowá sa Kościołá Bożego, w Paćierzách, kápłáńskich w Swięto Poświacánia Kośćiołá.*

ILE baczyć mogę / záwsze Bog do gruntownych struktur / nie prostych / ále drogich záżywał kámieni: Słucháćze nabożni. Obiecuie wystáwić kośćioł z Pogan / *Isaiæ 34.* y mowi do niego: Noli timere non confunderis, vt tempestate conuulsam dedi te, ad tempus dereliqui te, in momento abscondi faciem meam à te; & in misericordia sempiterna memor ero tui: fundabo te in Sapphyris, dabo Iaspidem propugnacula tua, & fundaberis. Jákoby chćiał rzec: Kośćiele moy / ktory ia sobie z Pogan wybudowáć myślę: zdaszsię teraz iednym nic: zostáiąc w Pogáński superstytiey / iáko licha w pułmorskich náwálnośći łodká / álec to tylko do czásu. Przydźie sczesliwa chwilá / kiedy miłośierdźie moie obrocone ku tobie wiecznie ćie trzymáć będźie: A ia ćiebie vfunduię ná Sápphirách Fortece twoie wybuduię z Jáspisu / y ták vgruntowány zostániesz. Wiec y w niebie nowe kosztowne funduiąc miásto / stánowi ie ná złoćie / ná krysztáłách / ná drogich perłách: dáie około niego mur Jáspisowy:

Apocal: 22. & ex lapide Iaſpide, omnis circuitus muri eius. Ná co to? Snadź káżda duſzá Chreśćiáńſka ieſt to ie- dno miáſto/ieden od Bogá wybudowány káſztel. Iá- ka ſtructura to miáſto/ iáka proportia: opiſuie wielki Papieſz Grzegorz S. Quinque ſenſus portæ ſunt Ciuitatis iſtius: Intellectus murus; Voluntas templum; Memoria habitationes: y tám dáley. Pieć zmyſłow bramy ſą miáſtá tego/ktore to bramy/ro- zumem iáko murem zdiete: wedleniego zámykáć y otwieráć ſie máią. Kośćioł miáſtá tego/Wola; tá dobra álbo zła bedąc/ boſkiey álbo chwały / álbo o- brázey mieſzkániem zoſtawa: Domy/ mieſzkánia miáſtá tego/ Pámieć: ktora rożnych w ſobie rzeczy/ zátrzymuiąc Species, naznacza kożdey mieſzkánie ſwoie. Coſz dáley wielki Papieżu? Hæc igitur Ci- uitas virtutibus adornanda eſt, ſi perennare & DEVM in ſe manentem habere velit. To tedy miáſto cnotá- mi zdobić potrzebá/ieżeli y wiecżnie żyć/y Bogá w ſobie mieſzkáiącego mieć zechce. Tákći Przezacni Słucháçze. Nihil perennius nitet, quàm quòd virtu- tes adornant, powiedźiał mądry Pogánin/ nic piekni- nie świeći iáko co Cnoty zdobią. Pátrzą ná pozo- ſtáłe manes godney pámieći Prałatá/ Je° Mći X. Zygmuntá Cieleckiego Proboſzczá Poznáńſkiego/ Gnieźnińſkiego/ Krákowſkiego / Płockiego Káno- niká / á oraz obáiaſie o oczy moie Rodowity Domu Ich Mośćiow Pánow Cieleckich Lew ná ozdobio- nym

Greg: in illa verba Iob. Pepigi fœdus.

Seneca: conſol: ad Par:

nymi drogimi kámieniámi murze / y kiedy to oboie kombinuie; Trunne z Murem / martwe ciáło ze Lwem / dáleka co prawdá proportia. Co mocnieyszego nád mury / y pieknieiszego nád táki / ktory drogie we złocie zdobią kámienie? Co słabszego nád nie trwáłą Trunne? y co spetnieyszego nád záśmiárdłe ciáło / w zamiáne vćiech záżywotnich / odziedziczáiące Serpentes? Co strásnieyszego nád roziádłego ryczącego Lwá / Leo rugiet, quis non pauebit? Záryknie Lew / á wszytká z zwierzety zádrzywa y truchleie pustynia / á nád mizernego trupá co nikczemnieyszego? daićiemi iák naistráśliwszego Lwá zá żywotá / mortuo muſcæ inſultant, po iego śmierći / ládá sie muchá nád nim ná przewodzi. Táć to tá dokázuie bohátyrká / tá zła / nie vżyta / nie ludzka / lubo to ná ludźie padáiąca śmierć. Chwalebny ktoś zostawa w piśmie z zábićia trzech Lwow. Ipſe percuſſit duos Leones impetu vno, & ipſe percuſſit Leonem in media ciſterna in diebus niuis. Aleć o moi Boże / iák wiele tá iedzá meżnych Lwow nágryzłá? nieoprze sie Monárchá / Potentat / Bogacz / Omnes morimur, & quaſi aquæ dilabimur ſuper terram, bieżemy do niey / iáko pędem lecące do morzá rzeki: idźiemy pod iey kosse iáko doyrzáła trawá po łąkách. Dam że ia ná moim kazániu temu Lwu pokoi / ná ten sie zápátrzywszy mur / pod liczbą Czterech kámieni w nim będących / o powiem Wielkiego tego 3. Reg: cap. 20.

Cnoty

Cnoty Prałatá. Bogá mego o pomoc / kaſk wáßych o nieteſkliwe proßę poſłuchánie.

Niechái że w Murze Prałatá tego pierwßy zoſtawa kámień Száphir / o ktorym piße Plinius: Saphirus gemma nitidi, non tamen elati coloris Száphir ieſt (práwi) piekny kámień / ozdobny / ále niewynioſłey fárby. Stoſuię ten kámień do vrodzenia iego; niechay to nie vraża Domu Zacnego Ich Mościow Pánow Cieleckich / że go ſtoſuię do niewynioſłey fárby kámieniá / doſyć wynioſłości / Sámá przez ſię piekność. Opiſuiąc Tobiaßá ſtárego Genealogią Piſmo Boże mowi onim. Tobias ex Tribu & Ciuitate Nephtali, quæ eſt in Superioribus Galileæ, in ſiniſtro habens Ciuitatem Sephet. Tobiaß z pokolenia / y miáſtá Nephtali / ktore ieſt miedzy gornymi miáſty w Gálilei / po lewey ręce máiące miáſto przezwiſkiem Sephet. W krotkich słowiech / wynioſłych niektorych wyſoko vrodzonych fántázyek / widzę tu opiſáną mánierę. Było to z przednieyßych pokoleniá / pokolenie Nephtali o ktorym foremna rzecz / iákowego humoru bydź miáło / prorokuie iuż ná śmiertelney leżący poſcieli Pátryárchá Jákob. Nephtali Ceruus emiſſus dans eloquia pulchritudinis. Nephtali ieſt álbo będzie lecącym w biegu Jeleniem / wydáwáiącym wymowę piekności. Bywa to pod czás / że kto ieſt de tribu Nephtali, gorno / wyſoko / bogáto vrodzony / bá y wydáiący eloquia pulchritudinis, á

Lib: de lapidibus.

Tob: 1.

Gen: 49.

iákieß

iákieś większe pulchritudinis eloquium być może/ iáko mowić o sobie / żem sie vrodził z Dziádow / z Prádziádow/ Nádziádow / z Senatorow / pieczętarzow/ márszáłkow. Moy oćiec sławny zostawał száblą/ rádą / wymową / z nią nemi do postronnych Poselstwy. Piekne to eloquium pulchritudinis. Podźże ieno z onym Nephtálczykiem do woyny. O moy Boże toż Ceruus emissus, iák strzałá w vćieczce leći / nie nágonisz/ bá y drugi raz nie námowisz. A przećie y w tym sámym dans eloquia pulchritudinis; nic więcy o woynie / o odwagách / o nádstáwiániu piersi swoich / zá cáłość Oyczyzny miłey nie mowi / iáko ten Ceruus emissus, ktory iey dorsum ostendit, non faciem. Więc y to o tych Nephtálczykách powiedziano / że máią z boku Ciuitatem Sephet. (wykłada się z Zydowskiego to przezwisko Stultitia, głupstwo) Ták bywa / iáko omnis peccans ignorans, ták Gálileyska Superioritas, tá odmienna gornosć/ ordinariè z głupstwem wiedney z forze chodzi: Vkażćie mi mądrego á pysznego? á ieżeli tákiego naydźiećie / ile w Wielkich stanách: przypátrzćie mu się dobrze / á vznáćie że magnum iego ingenium, cum mixturâ dementiæ: ma przećie in sinistro, Ciuitatem Sephet, Nie gniewayćież się mn. PP. Cieleccy/ żem wam to przyznał / iżesćie coloris nitidi, non elati, fárby ozdobney/ nie wyniosły. A kto nie widźi że dom Ichmośćiow PP. Cieleckich ozdobny iest *Ierem: 18.*

 w Pol-

w Polßcze. Co do dáwnośći: znáyduie ią z Her-
bem Jchmośćiow / w Kronikách ießcze od Lechá /
gdyß miedzy dwunastą Woiewod / ktorzy po Le-
chu Páństwem rządzili / twierdzą bydź iednego te-
go Herbu Zarembá. Nuż do Rodowitośći: może
Ecclesia- mowić o sobie / Ego quasi vitis fructificaui, flores mei
stici 24. fructus honoris & honestatis: Rozrodźił się ten Za-
Psal: 79. cny Dom / iáko buyna látorośl: Operuit montes
vmbra eius, & arbusta eius Cedros Dei Cień iego /
zieloność iego / wybiłá się ná naiwyżße Oyczyzny
cacumia; to iest do Infuł / do Senatorskich wyso-
kich krzeseł. Wielki był fructꝰ honoris nieboßczyk ś.
Pámięci J. X. Hieronym Cielecki / Biskup Pło-
cki / ktory przez wysokie w koronie vrzędy / przyßedßy
do Infuły piekną pobożnośći swoiey rożnymi fun-
dácyámi zostáwił pámiątke: á w krotkim czáśie nie
dłuꝰ ná Biskupstwie żyiąc / ták że się o nim rzec może:
Consumatus in breui, expleuit tempora multa: wielkie
fructus honoris, per lineam maternam idącey / z tego
domu trzey wielcy w czách náßych Biskupi / Wo-
iewodowie / Vrzędnicy Koronni / Práłáci Kośćio-
Cant: 8. łowi Bożemu wielce pożyteczni / quorum doctrinâ
fulget Ecclesia vt sole luna, ktorzy o sobie mowić á
prawdźiwie mogą Ego murus, Jam Kośćiołá Bo-
żego murem: bo się tákim zań kłáde y stawiam / w
Trybunałách Koronnych. Nie wspominam tu ták
wiele / z Domu tego Vrzędnikow Ziemskich / Ká-

wá-

wálerow odważnych / w gospodárskim stanie ludźi zacnych / y wszytkim miłych; wszytko to color nitidus, lubo non elatus: wszytko fructus honoris, & honestatis. A to osobliwa w Száfirze / że żadnego koloru kámienia / nie záżywa Kościoł święty Rzymski: ad denotandam iurisdictionem Pastoralem, tylko tego. kiedy przy świeceniu Biskupow / dawa im Száfirowe pierścienie / náznák y złączenia sie z Kościołem: Iáko Oblubieńcá z Oblubieńcą / y też náznák iurisdikciey / ábo zwierzchności nád powierzoną sobie trzodą. Więc y ztąd quádruie temu murowi Száphir / że sie ten Zacny Práłat vrodźił w kolorze / nie tylko świetnym / ále też y świętym / á ták tego dochował koloru. że y ostátnia wola swoie / wylewáiąc ná kárte / gdy o Wierze ś. mowi / Dekláruie sie z tym / że w niey iáko sie vrodźił / y żył: ták y vmieráć ma wolą / á náwet przydáie / że ieżeliby zá dopuszczeniem Boskim / odszedszy od rozumu / cokolwiek kiedy przećiwko niey wyrzekł: id pro non dicto haberi volo. Prosze práwi áby tego nie słuchano / y zá nie rzeczono miano. Niechaiże ten pierwszy kamień / w pozostáłym Lwá tego murze iáśnieie y świeći in perpetuas æternitates

Drugi kámień kłáde w tym Murze Diáment: á ten iest białły y przeyzrzoczysty / kłáde go w tym murze względem kándoru y szczerości Práłatá tego: Nie káżda białość przeyzrzoczysta iest słuchá-

czemoi. Przyrownywa Oblubieniec/ Oblubienice swoiey/ oczey: do oczu gołebich/ obmytych w mleku: *Canticorum* 2. co zá mysterium? Stosuie mio-
Serm: 2. dowity Bernad/ te słowá do Pánny Przenaświet-
Sup: Missus est. tßy/ ktorey dußne oczy iákoby mlekiem zálane były: (ma to ten liquor, że w nim nic oko ludzkie obaczyć nie może/ y ten iest białły á nie przeyzrzoczysty) tákże to y Pánná Przenaświetßa/ mlekiem iákoby oczy zálane miáłá/ gdy wiela prerogátiw/ od Bogá nádána niczego nie baczyłá do siebie. Et mater Domini appellata, ancillam se dixit (Ale to intra Parenthesim ku czći tey Pánny) do moiey rzeczy. Nie káżdá białość przeyrzoczysta/ álbo iáko ieden po-
Petrarcha. wiedział: Non omnis candor candidus. Diámentowa ten Zacny Prálat białość nosił przeyzrzoczysta. Z káżdym wklar/ ßczerze/ bez zakálu/ co w sercu to w vściech. Trochęć też pod czás ten Diáment/ ogniſto záblyſnał: ále mu to światłości nic vymowáć nie ma. Wierzćież mi Słucháczemoi/ że
Prou: 17. iáko meliora sunt vulnera diligentis, quàm oscula fraudulenta odientis; ták: záwße lepßa spráwá z tym/ ktory (choć ostro y goraco) wynurzy/ to co ma ná sercu/ niż z owymi liżyobrazkámi/ ktorzy pod prætextem kápłáńskiey modestyey w sercu Máchiáwelá noßąc/ w cichości swey insidiantur vt rapiant pau-
Ps: 10. perem, rapere pauperem dum attrahunt eum, w piekney postáwie/ w głádziuśieńkiey mowie/ nicuiąc

cie

ćie niebożé: y w ten czás gdy ná pozor ßczerze z tobą;
gdy ćie iuż attrahunt, przyćiągną do śiebie / że im
arcana swoie wynurzyß / duße swą in conspectu e- *Psal: 14.*
orum effundis: dopieroß ćie rapiunt, dopieroż z to-
bą w obroty. Azá záwołány / nie pomnićie
przypowiastki / o vbogich myßetách / iáko śie ná
dwoch rożnych: to iest furyáckiey / y nabożney
máło nie oßukáły postáwách? Ale krom przy-
powiastek / przypomnićie sobie proße Absáloná
2di: Reg: cap. 13. Nie wspomnie tu / iego oney cudo-
wney polityki / kiedy sobie iednał przyiazń wßytkich
Stanow / przećiwko Oycu: o ktorey iego grzeczno-
śći / mowi Pismo S. że sollicitabat corda virorum;
że nią trapił / morzył / zdzymał sercá ludźi ták wiel-
kich / iáko y pomnieyßych. Nie wspominam onego
zmyslonego nabożeństwá / kiedy iuż skutek zamy-
słow swoich in procinctu máiąc. Przydźie do Oycá
y prośi / áby śie mogł troßeczkę ábsentowáć od
Dworu / á to względem świętey drożki / względem
nabożeństwá y ślubu pewnego. Vadam & reddam
vota mea quæ voui Domino in Hebron, vouens enim *2. Reg: c. 15.*
vouit seruus tuus, cum esset in Gessur Siriæ, dicens:
si reduxerit me Dominus in Ierusalem, Sacrificabo Do-
mino: A on zdraycá / oycá spycháiąc z Krolestwá /
tám miał rzeczy spráktikowáne; tám go wßytká o-
ná fákcya y konfederácka ligá czekáłá. Ow sobie
iego teraz proceder z Ammonem brátem / proße przy-

 pomni-

pomnićie: zbroił brát ie° Ammon nieprzystoynosć iedne/nie było co chwalić. tknęło to Absáloná bo mu szło o dishonor/ rodzony swoiey: ále kształtnie po- krywa vráze: & nunc soror tace: quia frater tuus est, dlá bogá śiostro milcz/ przećie brát: idzie tu o stá- we Krolewskiego Domu/ pieknie policitissimè sam też strzegł sie wszelkiey do mowienia z brátem oká- zyey/ było tego cáłe dwie lećie. Porrò non est Absa- lon locutus ad Ammon, neque bonum neque malum: y tu kształtnie: A tym czásem wre iad w sercu/ y sze- rzy sie: Oderat autem Absalon Ammon. pod pokry- wką złość sie táiłá; pátrzćież táki znáyduie pom- szczenia sie sposob: spráwuie solenny/ krolewski bán- kiet: conuiuium quasi regis. idźie z vniżoną powol- nośćią/ do Oycá Krolá Dawidá/ prosi ná on bán- kiet. Wymawia sie Krol: Noli fili mi rogare, vt ve- niamus & grauemus te: A miły synu nie wystárczyć intratá ná táką vczte/ ziemy ćie: niechceć bydź cie- szki/ nie poide. Rád namilszy że vczynił ceremonią á że sie wymowiono coż czyni? Znowu prosi Oycá/ veniat ergo obsecro nobiscum, saltem Ammon frater meus. Niechayże przynamniey brát moy Ammon/ idźie z námi. postrzeże stáry co bydź miáło/ oćiaga sie/ non est necesse vt vadat tecum. nic tám po tey ie- go bytnośći. Ták długo sie modlił/ kłániał/ bożył/ Oycu, że wymodlił co chćiał: Coegit illum mowi Pismo ś. & dimisit cum eo Ammon, przymusieł

prá-

práwie oná vniżonośćią Oycá że vczynił ſtáry / o co proßono. Idźie Ammon do Brátá : bánkiet gotuią feruet opus, rad Pánu Brátu/ pan goſpodarz: ochoty dość/ á tym czáſem mowi czeladce ſwoiey: obſeruate mihi Ammon cum tumulentus fuerit vino. O piekny bánkiet w oczy zá zdrowie/ á z boku obſeruate. A nie bywaß y teraz tákich bánkietow: że zdimie inuidia przećiwko drugiemu kogo/ choć bez przyczyny / álbo z ſuſpiciey iákiey / álbo też z inßy prywaty. nuż myślić/ iákoby go z błotem zmießáć / y zráźić z fortuny; nuż w koncepty. Nie nádádzali ſie inße/ wiec w Imie Boże vtráćić; ná bánkiećik prośić: y weſoło y pieknie/ á tym czáſem obſeruate. wymowiß co nieboże/ nie oſtrożnie podpiwßy ſobie. O moy Boże z iákim ćie tryumphem od Annaßá do Káiphaßá poprowádzą; iáko o tobie y słowy/ y liſtkámi ſtrzeláć będą/ y nie pomniß/ nic nie wieß/ á o tobie głośno. wßędy ćie pełno: y mowić pro finali z Prorokiem muśiß / ad nihilum redactus ſum & neſciui. *Pſal: 14.*
Zmießano mie z prochem/ z rownano z źiemią: á ná oſtátkum ſie o ſobie / iuż po ſpráwie dowiedźiał. Práwie to piekny bánkiet/ mogłoby ſie rzec o nim/ co kiedyś Ambroży ś. Inuitas me ad conuiuium, & *lib. 2.*
efferre me vis ad ſepulchrum. tu mi życzyß zdrowia/ *officiorũ.*
á moie fortune kłádźieß y ſobie / y mnie ná wety. Nie mieyćieß zá złe náßemu ś. pámięći Prálatowi/ że z kożdym w klar idąc/ do nikogo diſguſtu nie zá-

trzy-

trzymał: boć táki záwße lepßy / niżeli obrzydły Bogu y ludźiom hypokrytá; ktory w oczy pieknie / á ięzykiem / y piorem / y czym może krom oczu vßczypnie:
Eccl: 2. Væ duplici corde, woła Pismo ś. á to co zá dwoiste serce? Owo to co ináczey myśli / á ináczey mowi. v ktorego molliti sunt sermones super oleum, & ipsi
Psal: 54. sunt iacula, álbo iáko nász Poetá Polski / vsty przyiaźń obiecuie / á w sercu iad ßczery knuie. Sławne
Prou: 8. w piśmie os bilingue, vstá dwuiezyczne. A coż o nim pismo mowi? os bilingue detest r. Ktoreż to os bilingue? dwu iezyczne? v owych to co o nich mowi
Psal: 72. Psálmistá: Posuerunt in cœlum os suum, & lingua eorum transiuit in terram, twarz niebieska / nabożna, á iezyk iák wąż poźiemi / tu owdźie lata / wßytek w obroćie / ná plotkách / ná obmowiskách / ná nießczerośći Qui cogitauerunt mowi Prorok Supplan-
Psal. 139. tare gressus meos, absconderunt iniqui laqueum mihi, & funes extenderunt in laqueum, iuxta iter scandalum posuerunt mihi. Przyznaimyż to (dawßy tym oßczercom pokoi) że ten poczćiwy Prálat / w furyiey swoiey był dyáment świetny / przeźroczysty: zá czym świetnośći swey klarem Mur swoy ozdobił / y w nim iásno / pieknie / ozdobnie durabit.

Trzeći kámień kłádę w tym Murze Rubin. Ten iáko iest ognistey czerwoney fárby / ták mi w tym Zacnym Prałáćie / reprezentuie: zárliwość czći Boskiey / y chęć ku vsłudze Kośćiołowi Bożemu; ná kto-

ná ktora nigdy śie nie lenił. Wielka iáko w káždym
stanie / ták osobliwym sposobem w Prałácie cnotá.
Znia śie przed Bogiem záßczyca Krol Prorok Dá-
wid / gdy mowi: Zelus domus tuæ comedit me, & *Psal. 68*
opprobria exprobrantium ceciderunt super me: iáko-
by rzekł. Pánie widźiß ty sam / iákom śie o Dom
twoy / o Kośćioł twoy / zástáwiał; stráwiło mie to.
á iákie opprobria exprobrantium ná mnie o to pá-
dáły? Toć zás nowa Proroku: A opprobria expro-
brantium comáia do zárliwośći / do zástáwiánia
śie o Dom Boży? máia dla Bogá máia; Poczni
tylo mowić zá Kośćiołem / zá Xiężą / lub Deputa-
ćie / lub Pośle / lub Vrzędniku; lubo absolutè pá-
nie świecki. o iákie opprobria exprobrantium, kupą
ná ćie pádną / y iák skry z ráce okryią: Co żywo
dźiwowáć ći śie / exprobrowáć ći będźie / że zá Xie-
żą / że zá Kośćiołem mowiß. Ták extranei facti su- *Psal. 68.*
mus fratribus nostris, & peregrini filijs matris nostræ,
to iest sámym że Kátholikom. vrodzonym z tey że
mátki / ktorey służymy Kośćiołá świętego Rzym-
skiego / y znáyduie hæresis Egipska niewolnicá A- *Gen: 16.*
gár patrocinium v Abráhámá / á prawdźiwa żoná
Sara / w kontempćie: y dokázuie owá czego żyw-
nie chce / dopináiąc. y vydźie iey to / propter bonum
pacis. A Kośćioł z płáczem mowić muśi: Filij ma-
tris meæ pugnauerunt contra me. Iákobyś iuż nie *Cant: 4.*
był de medio fratrum. kiedyś Xiądz / dopiero po

 śmier-

śmierci / gdy brać successia / znáią się do ciebie. A nuż kiedy się sámemuż Xiedzu vganiáć o się przydzie / zámurowałby się drugi / przed opprobria exprobrantium, vsłyßy sobie y łákomstwo / y chćiwość / y przećiwko Oyczyznie nieżyczliwość / wynidą ná pláć kośćielne kielichy / krzyże / monstrancye / ornaty / y co wiedzieć co tyle. y nie pomnią o nikczemnych zbytkách swoich / w ktorych / by się v-ieli / przyrostoby substáncyey : y nie pomnią o zbytku / w kleynotách / żonek swoich / ktore im z wyniszczeniem substánciey mizerny / kupowáć muszą : á kleynoty / y ozdoby Oblubienice Chrystusowey / ku czći ku chwale Boskiey poświecone kolą ich w oczy ; y one sáme ich bolą. o mizerna / nigdy iáko w tych czásiech nie strápieńsza prawdo ! iáko ćie ná cel fałßowy wydáią ; iákie on od nosi pátrocinia ; kiedy ty ná ziemi pátroná nie máiąc do niebá áppellowáć / y sámá sobą skłádáć się musiß ! Ná tákie opprobria exprobrantium nárażał się ten Zacny Práłat / z funkcyi się Trybunálskich / Administratorskich (gdzie sądząc / koniecznie obronę dáć Kośćiołowi trzebá) nie wymawiáiąc / y owßem ochotnie ná nie nárażáiąc. Ktoś mi sám ßepce zá vchem / że w tych funkcyách (nie mowię Trybunálskich / bo tám nikt mu nigdy krzywoprzysięstwá zádáć nie mogł / ták ná tym plácu stawał / vt fama de illo mentiri vereretur) ktore extráordynáryiney iego potrze-

Suetonius de Liuia Aug: vxore vid.

potrzebowáły y prace/y tež wiekßey kolo niego áſſy⸗ſtentiey. pod czás ſie tež ſwego domowił. áleć zá⸗prawde y w tym nie ſłußna odnośi przygáne. Wy⸗ćiąga ná głowe Ordá Phyliſtyńſka przećiwko lu⸗dowi Božemu 1. *Regum cap*: 17. był w tám tym woyſku y on turris carnea, Goliath: á ten z wiel⸗kim bluźnierſtwem ná Bogá/ á vrąganiem Iſrá⸗elá wyzywał/ ná poiedynek z przećiwney ſtrony/ ktoby ſie nielenił. w ſtráchu co żywo. bá y ſam Krol Saul. iuž obietnicámi/ iuž dobroćią záchęca ná on poiedynek. nieſporo; caſu przydźie do obozu Da⸗wid. obráchowawßy ſie ſam z ſobą/ że mogł ſtánąć w kroku Philiſtynczykowi onemu. Pyta ſie Quid dabitur viro, qui percuſſerit Philiſtæum hunc? o Bo⸗żeć odpuść Dawidźie/ z twoim quid dabitur? czu⸗ieß ſie ná mocy/ idźieć o bonum publicum, o honor Boſki/ o ſławe wßytkiey nacyey: á ty quid dabi-tur? A ieżeli o ten datek idźie. ſławá/ ſtánieć zá da-bitur. Spiewáć o tobie będą percuſſit Saul mille, & Dauid decem millia, percuſſit Philiſtæum & abſtulit opprobrium ex Iſraël. Niedbam ia o śpiewánie (mo⸗wi Dawid) pytam ia ſie quid dabitur, ia pierśi nio⸗ſe. (nie ták iáko náśi teraz PP. Zolnierze/ przy wybieránin chlebá/ pierśi Oyczyznie ofiáruią. á plecy iey oddáią/ gdy vyrzawßy nieprzyiaćielá w nogi) ia krwie nie žáłuie. trzebá mnie wiedźieć quo præmio reſolutia moiá nádgrodzona będźie. Wy⸗ 2. *Reg*. 17. *In lib*: 1. *Reg*:

mawia w tey mierze Dawidá Abuleński Biskup Tostatus: Dauid mowił to iáko człowiek / Dauid locutus est vt homo, hoc est enim hominum (proborum alioquin) ingenium, vt nisi proposito præmio bono publico seruire velint, bo to iest ludzka / choć v ludzi dobrych / poććiwych / że nie chcą śie pod czás ná co bez pożytku nárázić. Awo Dignus operarius mercede sua. Niechayże to ozdoby / y temu kámieniowi nie tráći / á względem wyżey wspomniony cnoty / niech świeći w swym murze bez zakálu / y plámy.

Math: 10.

Náostátek: w murze Práłatá tego / widzę czwarty Kámień / Szmárágd. zielonośćią cnot Chrześćiáńskich / y Kápłáńskich iásnieiący. Conscientia secura & sancta, (mowi Chryzostom ś.) quasi viride quoddam pratum est: in quo amænissimè animus deambulat. Sumnienie bespieczne / y czyste / iest to iáko iedná zielona łąká / po ktorey wdźięcznie serce ludzkie buia. Jezeli w czym pochwały godźien Zacny ten Práłat / iáko w tym że nigdy sumnienia swego zákáliśto nie zábrudźił. Dom iego / dom kápłáński domus pudicitiæ. Stoł iego z żártámi przystoynymi / á ieżeli śie kto nimi nie kontentował / wyrozumieć humorowi muśiał / dosyć ná tym; że bez szczypánia sławy ludzkiey: á záprawdę rzadka teráźnieyszych czásow przy stole parsimonia. á gdźie śie teraz o kim ná mowić / ieżeli nie przy stole: trzebáby

Homil: 6. ad pop: Ant.

báby one Augustyná ś. pisáć / iák znowu nád sło- łámi Chrześciáńskiemi / bá y Kápłáńskiemi wier- szyki. Quisquis amat, dictis, absentum rodere vitam: Hanc mensam vetitam; nouerit esse sibi. Rozgnie- wał li sie ná kogo álbo zápalił długoż tego? Wnet po zápale / á zárás do spowiedzi: wielka cnotá że sie rozgniewał / czynił iáko człowiek: że z gniewem zachodu słońcá nieczekał: czynił iáko kápłan. Ká- płani moi kápłani obrácbuymy sie / iáko bez wstydu y boiázni Bożey do Ołtarzá ś. przystępuiem: z zá- iatrzonym sercem ná drugiego? y kłamliwie z Bo- giem idziemy / álbo zártuiemy z niego / mowiac: odpuść nam iáko y my odpuszczamy. A kiedy nam rzeka: fiat tibi sicut credidisti. dobrze: ták ia tobie odpuszczam iáko ty odpuszczasz. A zágesciło sie to. Quod scimus loquimur, & quod vidimus testamur. że to licho nie tylko opánowáło terrena, ále tez cœlestia. y w świetych zgromádzeniách / znayda sie Absálo- nowie / z Ammonem po kilku lat. neque bonum neque malum nie mowiacy do siebie. Msze ś. kto- re ták czesto miewiał / co inszego opowiedáia ieno zieloność sumnienia czystego y wolnego. Jáłmu- żny hoyne y obfite. A nadewszytko nabożeństwo do Pánny Przenaświetszy: wzgledem ktorego v S. Marciná Kurs / álbo śpiewánie Godzinek / ku czciey tey Pánny od Kośćiołá złożonych fundował. Sam go ná każdy dzień odmawiał. Niszey Kur- Matt:14.

sowey

sowey tu w kośćiele Káthedrálnym nigdy nie vchy-
bił. Nayczesći o teyże Mátce Mszey ś. vieyże Ol-
tarzá celebrowáł. Non possum perire, præ pietate
MARIÆ, mowi Bernard S. to iest w zgledem tey
miłośći: tego máćierzynskiego áffektu / ktorym się
tá Pánná do Syná swego / zá nabożne do siebie w
stawia grzesżniki / zginać niepodobna temu / kto do
Fasti Ma- niey nabożny; kto sie do niey vćieka. W nidżie w
riani. młodym wieku S. Philip / Fundator Zakonu Fratrum B. MARIÆ V. de Monte Oliueti, do kośćiołá
Annunciáty we Florenciey: Tráfił ná one słowá /
ktore ná Wotywie o Naświetszey Pánnie / przed
Ewángielia śpiewamy: Fœlix es Virgo MARIA, & omni laude dignissima y obaczy Pánne Przenaświetsza / ná Tryumphálnym wozie / á oná ściagnawszy reke do niego mowi: Philippe, ascende: hoc curru intrabis in gaudium Domini tui Wiec y o
tym Zacnym Práłaćie / koniekturá nie płonna; że
iáko sie zá żywotá miał do tego wozá / ták y po
śmierći w nim do Krolestwá Bożego záiáchał.
Jákoż w dzień Sobotni / w dobrey dispositiey / przy
dobrym baczeniu / przyiawszy Sákrámentá świete / duchá oddał w rece Stworzyćielá swego. Vmiera cudo świátá wszytkiego / Marcin S. Bi-
Surius. skup Turoński / leży przed śmiercia oczy podniozsży
w niebo: żáluia domowi; on im odpowiáda. Sinite me cœlum potiùs, quàm terram aspicere; vt suo iam
itine-

itinere iturus ad Dominum ſpiritus dirigatur; Zániecháyćie mie (práwi) niech w niebo ráczey pátrzam/ niż w ziemie/ á duch wychodzacy do Páná / niech ſobie gośćiniec proſtuie. Wiec y ia wywiodßy te cztery tego muru kámienie; ták ie iuż Przezacnym łáſkom Wáßym zoſtáwuie: á temu duchowi życze / áby proſtym záßedł do Páná gośćincem.

Suſcipiat te CHRISTVS, qui vocauit te; & in ſinum Abrahæ Angeli eius deducant te.

O Zacny Práłaćie.

AMEN.